

Бугайчук О. В.,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ВІЙСЬКОВА НІМЕЦЬКА МОВА НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Незважаючи на те, що військова німецька мова є важливою для фахівців у цій сфері (військовослужбовці, здобувачі освіти військових спеціальностей) і має чітко визначений фаховий та науковий реєстр (термінологія, що охоплює роди військ, посади, транспорт, військовослужбовців тощо), існує дефіцит спеціалізованих навчальних матеріалів та методик, які б цілеспрямовано сприяли глибокому розумінню та активному використанню цієї специфічної лексики, а також її дискурсивних, лексико-семантичних та синтаксичних особливостей у контексті навчання німецької мови як іноземної (НМІ).

На заняттях німецької мови як іноземної військова термінологія може відігравати важливу роль, особливо якщо здобувачі освіти готуються до діяльності у певних професійних сферах, таких як військова справа. Таке обговорення допомагає розширити словниковий запас і поліпшити розуміння в конкретних професійних сферах (Ausbildungsziel Militärdeutsch).

Для сприяння розумінню специфічної термінології, особливо у військовому контексті, існують різні підходи, які можна використовувати на заняттях німецької мови як іноземної. Розглянемо декілька можливостей роботи над покращенням розуміння специфічної термінології:

1. Словникові списки та глосарії: надання словникових списків та глосаріїв з перекладами та поясненнями військових термінів для розширення словникового запасу (www.bundeswehr.de, <https://www.businessinsider.de/politik/30-begriffe-die-ihr-oft-nur-versteht-wenn-ihr-bei-der-bundeswehr-wart-c/>, <https://www.srf.ch/radio-srf-virus/slang-im-militaer-das-grosse-militaer-abc>);

2. Контекстуалізація термінів: введення термінів у конкретних контекстах, наприклад, за симуляцій або відео, щоб полегшити розуміння їх використання (<https://www.youtube.com/watch?v=c4zasrV5KB0>);

3. Інтерактивні вправи: за допомогою інтерактивних вправ, таких як тексти з пропусками, які виконуються в парах, або рольові ігри, інтерактивні карти (<https://www.map.army/about/de.html>); здобувачі освіти можуть активно застосовувати та закріплювати спеціальну лексику та використовувати її в репродуктивних вправах.

4. Дискусії та дебати на військові теми, в яких здобувачі освіти повинні використовувати терміни, сприяють розумінню та застосуванню специфічної термінології;

5. Гостьові лекції або бесіди з експертами: залучення гостьових лекцій військових експертів або дискусій з військовослужбовцями для отримання безпосереднього уявлення про специфічну мову та методи роботи військових. Завдяки цілеспрямованому застосуванню цих типів вправ здобувачі освіти можуть покращити своє розуміння специфічної термінології у військовій сфері та впевненіше користуватися відповідним словниковим запасом.

На заняттях німецької мови як іноземної можна застосовувати різні вправи з військовою лексикою, щоб розвивати як словниковий запас студентів, так і розуміння специфічної термінології. Пропонуємо кілька ідей для занять:

1. Тренування лексики: використовуйте флеш-картки або інтерактивні навчальні платформи, щоб практикувати і повторювати військову лексику.
2. Рольові ігри: Проводьте рольові ігри, в яких студенти, наприклад, імітують військову ситуацію і використовують відповідну лексику (можна брати за приклади ігри „Burden of Command“, „Ready or Not“, „Squad“, „Midgard“ та ін. – є супровід німецькою мовою цих ігор, який пояснює військові ситуації ігор німецькою мовою) (6).

Для опрацювання та закріплення військової лексики на заняттях німецької мови як іноземної можна проводити наступні рольові ігри:

- а) Військові комунікаційні ситуації: здобувачі освіти можуть відтворювати у рольових іграх військові комунікаційні ситуації, наприклад, віддавати накази, звітувати про ситуацію або робити екстренні виклики;
- б) Військові сценарії: моделювання військових сценаріїв може допомогти застосовувати лексику в реалістичних ситуаціях, наприклад, під час планування місії або стратегічної координації військ;
- в) Ситуації переговорів: рольові ігри, що відтворюють ситуації переговорів у військовому контексті, сприяють застосуванню лексики під час переговорів, вирішення конфліктів або секторів співпраці;
- г) Контакт з представниками інших культур: завдяки рольовим іграм, в яких здобувачі освіти вступають у контакт з представниками інших збройних сил або міжнародних союзників, вони можуть тренувати лексику для міжкультурної комунікації. Ці рольові ігри пропонують практичну та інтерактивну можливість опрацювати та закріпити лексику на військову тематику. Водночас вони сприяють розвитку мовлення, розумінню та застосуванню фахової лексики у військовому контексті.
- д) Круглий стіл: Проведіть дискусії на суперечливі теми у військовій сфері, щоб застосувати лексику та попрактикувати висловлення думки.

Існують різні інтерактивні навчальні платформи, які добре підходять для активізації лексики, наприклад:

1. Онлайн-платформи для вправ, такі як «Flinga» (<https://www.selbstlernen.net/flinga/>) пропонують інтерактивні вправи та навчальні ігри для відпрацювання військової термінології.
2. Додатки для вивчення мов, такі як «Babbel» (<https://de.babbel.com/pages/de>) або «Rosetta Stone» (<https://de.rosettastone.com/>), пропонують спеціальні навчальні модулі та дають можливість індивідуального навчання.
3. Онлайн-портали для вправ, такі як «DeutschAkademie» (<https://www.deutschakademie.de/>) або «DeutschLernen» (<https://learn german.dw.com/de/deutsch-lernen/s-9095>), пропонують спеціальні вправи та навчальні матеріали для вивчення лексики в рамках курсів німецької

мови як іноземної. Ці інтерактивні навчальні платформи можуть стати ефективним доповненням до занять і допомогти учасникам покращити свій словниковий запас.

Для закріплення військової лексики особливо добре підходять наступні флеш-картки:

1. Самостійно створені флеш-картки: можна створити власні флеш-картки. Створюючи власні картки з термінами та записуючи переклад або пояснення на звороті, ви можете індивідуально закріплювати військову лексику.
2. Тематичні флеш-картки: В Інтернеті можна знайти готові набори військових флеш-карток (<https://eng-student.com/ua/magazin/nimecka/militar-deu>).
3. Флеш-картки на основі додатків: Існують також спеціальні додатки, які пропонують військові флеш-картки та навчальні набори для закріплення та автоматизації лексики. Регулярне використання флеш-карток дозволяє ефективно вивчати та запам'ятовувати військову лексику.

В навчальному процесі необхідно враховувати дискурсивні, лексико-семантичні та синтаксичні особливості військового реєстру німецької мови, що виходить за рамки простого запам'ятовування окремих слів.

1. Дискурсивні особливості:

- а) У військовій мові часто використовується лаконічний стиль спілкування, щоб передавати чіткі і швидкі команди;
- б) Для ефективного спілкування на складні військові теми використовуються спеціальні терміни та аббревіатури.

2. Лексико-семантичні особливості:

- а) У військовій мові використовується спеціальний словник, що охоплює назви військових підрозділів, обладнання, тактику та процедури;
- б) Часто використовуються запозичені слова та англіцизми, що походять з англійської або інших мов.

3. Синтаксичні особливості:

- а) Військова мова може використовувати прості синтаксичні структури, щоб уникнути непорозумінь і мати можливість сформулювати чіткі вказівки;

б) Для ефективної комунікації можуть використовуватися усічені конструкції або еліптичні речення.

Загалом військова мова характеризується специфічними дискурсивними, лексико-семантичними та синтаксичними особливостями, які забезпечують військовослужбовцям ефективну комунікацію.

Впровадження запропонованих методичних рішень суттєво покращить якість професійно орієнтованого навчання військової німецької мови.

Список використаних джерел

- Ausbildungsziel Militärdeutsch. URL:
[https://www.truppendienst.com/themen/beitraege/artikel/ausbildungsziel-
militaersprache](https://www.truppendienst.com/themen/beitraege/artikel/ausbildungsziel-militaersprache)
- Eng-Student. URL: <https://eng-student.com/ua/magazin/nimecka/militar-deu>
- Glossar: Militärische Begriffe, die Sprache der Bundeswehr. URL:
www.bundeswehr.de
- KzH, Ablachsen, Nato-Gold: 30 Begriffe, die ihr oft nur versteht, wenn ihr bei
der Bundeswehr wart. URL: [https://www.businessinsider.de/politik/30-
begriffe-die-ihr-of-t-nur-versteht-wenn-ihr-bei-der-bundeswehr-wart-c/](https://www.businessinsider.de/politik/30-
begriffe-die-ihr-of-t-nur-versteht-wenn-ihr-bei-der-bundeswehr-wart-c/)
- Slang im Militär. Das grosse Militär-ABC. URL: [https://www.srf.ch/radio-srf-
virus/slang-im-militaer-das-grosse-militaer-abc](https://www.srf.ch/radio-srf-
virus/slang-im-militaer-das-grosse-militaer-abc)
- Spiegel Panorama. Krieg im Frieden. Die Soldatenmacher. URL:
<https://www.spiegel.de/sptv/reportage/a-192310.html>
- Täglich grüßt die Bundeswehr. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=c4zasrV5KB0>
- Web-Anwendung: Military-Map. URL: <https://www.map.army/about/de.html>